

Sygn. akt III Ca 2030/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Wiśniewska-Drobny

Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C. i M. C. (1)

przeciwko J. C.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 20 września 2013 r., sygn. akt IV RC 329/13

1 zmienia zaskarżony wyrok:

a w punkcie 1 o tyle, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. C. (1) alimenty w kwocie po 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie od dnia 1 kwietnia 2013r.;

b w punkcie 2 o tyle, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki K. C. alimenty w kwocie po 550 zł (pięćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie od dnia 1 kwietnia 2013r.

1 oddala apelację w pozostałym zakresie;

2 nie obciąża powodów kosztami postępowania odwoławczego.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Magdalena Balion – Hajduk

UZASADNIENIE

Powodowie M. C. (1) i K. C. domagali się zasądzenia od pozwanego J. C. na rzecz małoletniego M. C. (1) alimentów w kwocie po 950 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej K. C. alimentów w kwocie po 850 zł miesięcznie, w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach w sprawie o sygnaturze akt II RC 911/09. W uzasadnieniu wskazali, że od daty ustalenia ostatnich alimentów potrzeby finansowe małoletnich znacznie wzrosły, ponieważ dzieci znajdują się obecnie w szczytowym okresie rozwoju. Nadto podnieśli, że matka małoletnich powodów pracuje zawodowo, lecz pracodawca u którego jest zatrudniona z uwagi na złą sytuację na rynku wynagrodzenia wypłaca nieregularnie i w ratach. W związku z niepewną sytuacją zawodową, zmuszona została nadto do podnoszenia

swoich kwalifikacji zawodowych, w związku z czym podjęła naukę w Wyższej Szkole (...), co wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Pozwany J. C. wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że powództwo jest bezzasadne, gdyż nie nastąpiła taka zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kr i o, która uzasadniałaby zmianę orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Dodatkowo podał, że nie posiada możliwości majątkowych ani zarobkowych, które pozwalałyby mu na zapłatę wyższych alimentów, niż płacone obecnie.

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z 13 września 2013r. zasądził od pozwanego J. C. na rzecz powoda M. C. (1) alimenty w kwocie po 750 zł miesięcznie, płatne do rąk powoda do dnia 15-tego każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 stycznia 2013r. a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie II RC 911/09 po 550 zł miesięcznie oraz zasądził od pozwanego J. C. na rzecz małoletniej powódki K. C. alimenty w kwocie po 650 zł miesięcznie, płatne do rąk matki małoletniej powódki M. C. (2) do dnia 15-tego każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 stycznia 2013r., a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie II RC 911/09 po 450 zł miesięcznie, natomiast w pozostałym zakresie powództwa oddalił. Koszty zastępstwa adwokackiego stron zniósł wzajemnie oraz odstąpił od obciążania pozwanego kosztami postępowania. Wyrokowi w punkcie 1 i 2 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że ostatnie alimenty na rzecz małoletnich powodów zostały ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Wydział II Cywilny – Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie o sygnaturze akt II RC 911/09, w którym zasądzono alimenty od pozwanego J. C. na rzecz małoletniego M. C. (1) w wysokości po 550 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej K. C. w wysokości po 450 zł miesięcznie tj. łącznie po 1.000 zł miesięcznie.

Powodowie M. i K. rodzeństwo C. są dziećmi pochodzącymi z małżeństwa stron, które zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku przez rozwód z winy pozwanego. Matka małoletnich i pozwany prócz powodów nie mają nikogo na utrzymaniu. Strony nie mieszkają razem i nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. M. C. (1) jest aktualnie pełnoletni.

Matka małoletnich powodów z zawodu jest technikiem dentystycznym. W dacie ustalenia ostatnich alimentów była kierownikiem przychodni dentystycznej w R. i zarabiała około 2.157 zł netto, a ponadto uzyskiwała dodatkowe wynagrodzenie, które w 2009r. łącznie wyniosło 35.544 zł, co w przeliczeniu na jeden miesiąc stanowi kwotę rzędu 2.962 zł. W związku z remontem mieszkania była zadłużona na kwotę 26.000 zł.

Pozwany w dacie orzekania rozwodu był kierownikiem budowy i zarabiał 2.857 zł netto, a jego stałe miesięczne wydatki wynosiły 1.351 zł. Mieszkał w mieszkaniu, którego był współwłaścicielem wraz z siostrą i spłacał siostrze część jej udziału w mieszkaniu po 500 zł miesięcznie.

W tym czasie małoletni powodowie mieszkali wraz z matką. Małoletni M. C. (1) liczył 15 lat, miał liczne zainteresowania tj. basen, kręgle, rower czy skuter. Małoletnia K. C. liczyła wówczas 11 lat. Potrzeby każdego z małoletnich powodów ich matka oceniła na kwotę 2.000 zł miesięcznie.

Matka małoletniej powódki M. C. (2) jest zatrudniona w Przychodni w R. przy ulicy (...) należącej do Spółdzielni Pracy (...) w Likwidacji i w okresie od listopada 2012r. do kwietnia 2013r. jej średnie miesięczne wynagrodzenie netto wyniosło 4.295 zł. Dodatkowo jest udziałowcem spółki która prowadzi analogiczną działalność jak likwidowany zakład, do której wpłaciła wkład w wysokości 3.500 zł. Osiąga też dodatkowe dochody naprawiając protezy których jednoznacznej wysokości wiarygodnie nie ustalono, należy podkreślić że jej brat jest stomatologiem natomiast matka posiada hurtownie protetyczną. W ocenie Sądu M. C. (2) ma możliwość zarobkowania w zakresie dodatkowych zleceń na wykonanie protez w kwocie nie niższej niż 500 zł miesięcznie.

Miesięczne koszty utrzymania M. C. (2) wynoszą: wyżywienie 500 zł, odzież 1.000 zł rocznie, chemia i kosmetyki 100 zł miesięcznie, fryzjer i kosmetyczka 70 zł miesięcznie. Jest ogólnie zdrowa. Koszt paliwa do samochodu stanowi wydatek rzędu 200 zł.

M. C. (2) obecnie studiuje w Ł. na kierunku pedagogika na drugim roku w systemie e-learningowym, gdzie nauka trwa dwa lata. Miesięczny koszt czesnego wynosi około 350 zł, do tego dochodzą koszty dojazdów. W przyszłości planuje prowadzenie działalności zawodowej jak wykładowca.

Obecnie powodowie nadal mieszkają wraz z matką w Rybiku w trzypokojowym mieszkaniu z kuchnią i łazienką. Na koszty utrzymania mieszkania składają się: czynsz 700 zł miesięcznie, gaz 123 zł co dwa miesiące, energia elektryczna 260 zł co dwa miesiące, telewizja kablowa, telefon i Internet 120 zł miesięcznie, telefon komórkowy matki małoletnich 200-250 zł. Zatem łączny miesięczny koszt utrzymania mieszkania strony powodowej wynosi około 1.010 zł, co w przeliczeniu na jedną osobę stanowi wydatek rzędu 336 zł.

M. C. (2) obecnie spłaca kredyt konsolidacyjny, który zaciągnęła w banku (...) w 2009r. na kwotę 61.000 zł w miesięcznych ratach po 1.160 zł. Kredyt ten powstał w wyniku konsolidacji dwóch mniejszych kredytów, które powódka przeznaczyła na remont mieszkania. Powódka dwa lata temu wymieniała okna w mieszkaniu, a w zeszłym roku w pokoju dzieci wymieniała panele i okna oraz zamówiła dla syna łóżko na wymiar. Od stycznia 2013r. wymieniła w mieszkaniu termy za kwotę ok. 500 zł plus 100 zł robocizna. Sprzedała samochód K. i zakupiła samochód marki B. rocznik 2001 za kwotę 18.000 zł. Koszt utrzymania tego samochodu przy uwzględnieniu ubezpieczenia OC i AC wynosi około 2.000 zł rocznie. Koszt okresowych napraw samochodu w zeszłym roku wyniósł ok. 600 zł, a w tym roku 2.000 zł, ponieważ powódka wymieniła w nim opony. M. C. (2) jeździ do pracy samochodem, wyjeżdża z dziećmi samochodem do B., syna przywozi z treningów i zawozi na siłownię. Samochód ten pali 7 litrów ON. Okresowo korzysta z pomocy finansowej swojej matki, której także pomaga finansowo. Matka M. C. (2) jest emerytką. Prowadzi działalność gospodarczą – pracownię protetyczną.

Powód M. C. (1) liczy obecnie 18 lat i uczęszcza do klasy maturalnej liceum (...)w R. w trybie dziennym, gdzie jest czesne. Cierpi na zaburzenia rytmu serca. Koszt EKG dla niego wyniósł 200 zł, a badań laboratoryjnych 70 zł. Chodzi na sekcję pływacką gdzie opłata wynosi 35 zł miesięcznie i na siłownię za 60 zł miesięcznie. Raz na kwartał bierze udział w zawodach, przy czym koszt jednego udziału to kwota 50 zł. w tym roku nie był na wakacjach ponieważ chodził na kurs prawa jazdy, którego koszt wyniósł 1.100 zł i za który zapłacił mu ojciec chrzestny. Jest właścicielem skutera, do którego zakupuje paliwo za około 20 zł tygodniowo.

Małoletnia powódka K. C. liczy 14 lat i uczęszcza do drugiej klasy gimnazjum. Jest ogólnie zdrowa. Raz w tygodniu pobiera korepetycje z języka angielskiego co stanowi koszt w wysokości 35 zł i z matematyki 2 razy w tygodniu po 30 zł. Z matematyki i języka angielskiego uzyskiwała oceny dostateczne. Jej ogólna średnia ocen wynosiła 4.1. Łączny koszt czterodniowego obozu dla małoletniej w W. wyniósł 500 zł, kieszonkowe 300 zł, a koszt dowozu i przywozu małoletniej z obozu 300 zł. Małoletnia powódka posiada psa, którego miesięczny koszt utrzymania przy uwzględnieniu karmy i weterynarza wynosi około 80 zł.

Powodowie otrzymują od matki kieszonkowe po 100 zł miesięcznie. Wyprawka szkolna tj. zakup podręczników, przyborów szkolnych i zeszytów co roku na każdego z małoletnich wynosi ok. 500 zł. Dodatkowo matka finansuje powodom dodatkowe atrakcje tj. kino. Na żywność dla całej rodziny powódka wydaje 1.500 zł miesięcznie, z czego na M. C. (1) przypada około 700 zł, a na K. C. 500 zł. Koszt odzieży na każde z dzieci w skali roku wynosi około 1.200 zł, a koszt środków czystości po 100 zł miesięcznie.

Powodowie chorują sezonowo na infekcje i w tym czasie ich matka wydaje od 50 – 100 zł na witaminy i leki.

Łączny miesięczny koszt utrzymania małoletniej powódki K. C. i powoda M. C. (1), przy uwzględnieniu 1/3 części kosztów utrzymania mieszkania zajmowanego przez stronę powodową wynosi około 1.600 zł na każdego.

Pozwany J. C. mieszka sam w G. w mieszkaniu którego jest współwłaścicielem razem z siostrą. Mieszkanie to oddziedziczył razem z siostrą po zmarłej matce. Pozwany ponosi całość kosztów utrzymania tego mieszkania, a dodatkowo spona swojej siostrze po 500 zł miesięcznie tytułem spłaty jej udziału w spadku. Mieszkanie to jest warte 180.000 zł, pozwany do tej pory spłacił siostrze ok. 20.000 zł, zatem do spłaty pozostała mu kwota 90.000 złotych. Spłat wobec siostry dokonuje od 2010 roku.

Pozwany z zawodu jest inżynierem budownictwa. Posiada też uprawnienia inspektora nadzoru budowlanego. Od 16 czerwca 2010 roku był zatrudniony w firmie (...) Sp. z o.o. w K. jako specjalista do spraw technicznych i marketingu z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 4.100 zł brutto tj. 2.928,48 zł netto. Pozwany z uwagi na ogłoszenie upadłości dotychczasowego pracodawcy z dniem 1 sierpnia 2013 roku rozwiązał z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia. W dniu 5 sierpnia 2013 roku zawarł umowę o pracę na okres próbny tj. od 5 sierpnia 2013 roku do 4 listopada 2013 roku w firmie Grupa (...). z o.o z siedzibą w R. z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 4.200 zł brutto tj. 2.998 zł netto. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania zajmowanego przez pozwanego wynoszą: czynsz, w tym woda, kanalizacja i centralne ogrzewanie 621,68 zł, podatek od nieruchomości 6,92 zł, energia elektryczna 46,11 zł, gaz 57,48 zł, telefon 59,85 zł i Internet 48,01 zł, co stanowi łączny koszt w wysokości 840,05 zł. Pozwany jest właścicielem 18 – letniego samochodu.

Pozwany na wyżywienie i odzież wydaje 400 zł miesięcznie. Jest ogólnie zdrowy, na nic się nie leczy. Do pracy dojeżdża własnym samochodem, obecnie z G. do T. i na paliwo wydaje ok. 300 zł miesięcznie. Koszty zrzeszenia do stowarzyszenia inżynierów to kwota około 30 zł miesięcznie. OC stanowi wydatek w wysokości 500 zł rocznie. Roczny koszt utrzymania samochodu przy uwzględnieniu bieżących napraw i przeglądów stanowi wydatek w wysokości 1.000 zł.

Prócz powodów nie ma nikogo na utrzymaniu.

Posiada zadłużenie w postaci kredytu konsumpcyjnego w wysokości 10.000 zł, który spona w miesięcznych ratach po 300 zł. Kwotę kredytu przeznaczył na alimenty, remont samochodu i spłatę siostry.

Łączny miesięczny koszt utrzymania pozwanego kształtuje się na poziomie około 2.000 zł.

Pozwany z małoletnimi powodami kontaktuje się raz w tygodniu w każdą niedzielę. Z reguły spędza z nimi cały dzień i w tym czasie zapewnia im wyżywienie, kupuje obiad. W 2012r. zakupił dla syna jedną parę butów, a dla córki dwie pary. Zapewnia im też atrakcje tj. tenis czy basen. W ostatnim roku przekazał synowi kwotę 1.000 zł. Na urodziny i święta przekazuje powodom prezenty, co w skali roku stanowi wydatek rzędu 1.000 zł na każdego z nich. W zeszłym roku był z synem 9 dni w T. i na obozie narciarskim z powodami, którego koszt wyniósł ok. 1.200 zł. W zimie bieżącego roku sfinansował obóz narciarski dla małoletniej powódki za kwotę 1.300 zł. Dodatkowo był z powodami kilkakrotnie na wyjazdach narciarskich jednodniowych. W tym roku nie zabrał dzieci na wakacje, z uwagi na problemy związane ze zmianą pracy. Pozwany w ciągu ostatnich dwóch lat kupił powodom: sprzęt narciarski, odzież narciarską i rowery.

Średni miesięczny koszt kontaktów z małoletnimi stanowi dla pozwanego wydatek w wysokości 400 – 500 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy zakwalifikował roszczenie powodów jako mające swoją podstawę prawną w art. 133 § 1 k.r.o. i art. 138 k.r.o. Przytaczając treść tych przepisów oraz przesłanki podwyższenia obowiązku alimentacyjnego, Sąd Rejonowy uznał, że powodowie z uwagi na wiek znajdują się obecnie w fazie intensywnego rozwoju, w związku z czym zarówno koszty ich bieżącego utrzymania jak i koszty zakupu odzieży, podręczników, przyborów szkolnych, zajęć dodatkowych oraz pomocy naukowych znacznie wzrosły w porównaniu z datą ustalania ostatnich alimentów.

Sąd uznał, że sytuacja finansowa pozwanego w porównaniu z datą ostatniego orzekania o alimentach nie uległa zasadniczej zmianie. Wówczas otrzymywał on wynagrodzenie w wysokości 2.857 zł miesięcznie netto, obecnie zaś jego wynagrodzenie wynosi 2.998 zł miesięcznie netto, jednak z wynagrodzenia spona pożyczkę na remont domu i spłatę

części udziału w mieszkaniu siostry po 300 zł miesięcznie. Nadal mieszka sam i prócz powodów nie ma nikogo na utrzymaniu.

Sąd uznał, że matka powodów realizuje swój obowiązek alimentacyjny zarówno poprzez osobiste starania o wychowanie dzieci jak i finansowo. Jej możliwości zarobkowe są na wyższym poziomie od możliwości zarobkowych pozwanego, bowiem jej miesięczny dochód wynosi około 4.295 zł, jest udziałowcem spółki, w której jej wkład własny wynosi 3.500 zł i osiąga dodatkowe dochody naprawiając protezy. Sąd przy tym uwzględnił, że jest ona obciążona spłatą kredytu konsolidacyjnego na kwotę 61.000 zł (miesięczna rata po 1.160 zł).

Sąd zwrócił przy tym uwagę, że pozwany swojego obowiązku alimentacyjnego nie ogranicza do łożenia zasądzonych alimentów, gdyż utrzymuje z powodami regularne kontakty weekendowe, podczas których zapewnia im wyżywienie i rozrywkę, zakupuje dla nich prezenty, zabiera na wakacje i na narty. Średni miesięczny koszt kontaktów z małoletnimi stanowi dla pozwanego wydatek w wysokości 400 – 500 zł.

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające zmianę wysokości świadczeń alimentacyjnych. Wskazując, że obowiązek alimentacyjny obciąża obydwój rodziców i winni oni realizować go nie tylko poprzez osobistą pieczę i starania o wychowanie dziecka ale również poprzez łożenie na jego utrzymanie, Sąd zasądził alimenty z kwoty po 550 zł miesięcznie do kwoty po 750 zł miesięcznie na rzecz powoda M. C. (1), począwszy od dnia 1 stycznia 2013r. płatne z góry do dnia 15 – go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty, do rąk powoda, a to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie o sygnaturze akt II RC 911/09. Nadto, w punkcie 2 wyroku, Sąd zasądził alimenty z kwoty po 450 zł miesięcznie do kwoty po 650 zł miesięcznie na rzecz małoletniej powódki K. C., począwszy od dnia 1 stycznia 2013r. płatne z góry do dnia 15 – go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty, do rąk powoda i matki małoletniej powódki M. C. (2), a to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie o sygnaturze akt II RC 911/09.

O odsetkach, na wypadek opóźnienia, Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 i 2 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c. Zgodnie z art. 1082 k.p.c. nadał z urzędu klauzulę wykonalności odnośnie punktu 1 i 2 wyroku.

Mając na względzie wynik postępowania w niniejszej sprawie, gdzie w istocie każda ze stron potwierdziła zasadność swoich żądań w połowie, jak również sytuację majątkową i wysokość dochodów każdej ze stron, Sąd oddalił żądanie stron o zasądzenie kosztów procesu (art. 100 k.p.c.). Z mocy art. 102 k p c odstąpiono od obciążania pozwanego kosztami postępowania.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany zarzucając naruszenie: art. 138 k.r.o. polegające na błędnym przyjęciu, że nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz jego dzieci, w sytuacji gdy zmiana taka nie miała miejsca, a wręcz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego zmniejszyły się, zaś usprawiedliwione potrzeby dzieci nie uległy istotnym zmianom; art. 135 k.r.o. oraz art. 233 § 1 k.p.c. polegające na błędnym przyjęciu, że miesięczne usprawiedliwione wydatki powodów wynoszą kwotę 1.600 zł, w sytuacji gdy przedstawione wydatki na wyżywienie powodów są znacznie zawyżone, a do usprawiedliwionych potrzeb powoda M. C. (1) nie należy zaliczać kosztów związanych z uczęszczaniem poprzez niego na siłownię i utrzymywaniem skutera oraz do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki K. C. nie należy brać pod uwagę wydatków na korepetycje, w konsekwencji tego usprawiedliwione potrzeby powodów są znacznie mniejsze; art. 135 § 1 k.r.o. oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niezasadne zaliczenie do uzasadnionych wydatków matki powodów kosztów abonamentu telefonicznego, Internetu, utrzymania samochodu oraz remontów mieszkania w kwotach opisanych przez M. C. (2), w konsekwencji czego jej koszty utrzymania został znaczenie zawyżone; sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy poprzez przyjęcie, że wysokość miesięcznych kosztów utrzymania pozwanego wynosi 2.000 zł, w sytuacji gdy przy prawidłowym uwzględnieniu ponoszonych przez niego wydatków kwota ta wynosi 2.493 zł; art. 137 § 2 k.r.o. i art. 6 k.c. poprzez zasądzenie alimentów na rzecz powodów od dnia 1 stycznia 2013r., w sytuacji gdy powodowie

nie udowodnili, aby ich potrzeby z czasu przed wniesieniem powództwa o podwyższenie alimentów nie zostały zaspokojone, a więc na zasadzie art. 6 k.c., żądanie w tym zakresie powinno ulec oddaleniu; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie ustaleń odnośnie zasadności zasądzenia alimentów z czasu przed wniesieniem powództwa.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie obu powództw w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania. W tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie małoletnich powodów przyjmując podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne. Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Pomimo, iż postępowanie przed Sądem Rejonowym zostało przeprowadzone prawidłowo, wyprowadzone z nich wnioski, nie odpowiadały ustalonemu stanowi faktycznemu, co skutkowało wydaniem przez Sąd Okręgowy orzeczenia reformatoryjnego.

Zgodnie z art. 137 § 2 k.r.o., niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. Z charakteru świadczeń alimentacyjnych wynika, że celem ich jest dostarczanie uprawnionemu środków do zaspokojenia bieżących potrzeb. Wystąpienie z pozwem, wskazuje na subiektywne istnienie konieczności zaspokojenia takich potrzeb. Zatem uznanie, przez Sąd, że takie potrzeby istnieją, czyni koniecznym ich uwzględnienie od chwili zgłoszenia roszczenia. Wobec wniesienia pozwu 8 kwietnia 2013r., Sąd Rejonowy niezasadnie uwzględnił roszczenia już od 1 stycznia 2013r. Powodowie w żaden sposób bowiem nie wykazali, zgodnie z art. 6 k.c., że ich potrzeby przed wytoczeniem powództwa nie zostały zaspokojone. Z tych względów konieczna była korekta terminu początkowego zmodyfikowanego zakresu obowiązku alimentacyjnego od dnia 1 kwietnia 2013r.

Stosownie do art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zasadność tego roszczenia jest uwzględniona przez zakres obowiązku alimentacyjnego, który stosownie do art. 135 k.r.o., uzależniony jest od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przez zmianę stosunków określonych w art. 138 k.r.o. rozumie się „istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych” (Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Komentarz, red. prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski, Wydawnictwo C.H. Beck, wydanie 3, s. 1134). Zmiana stosunków musi się odnosić do wszelkich zmian w statusie ekonomicznym skutkującym zmianą zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmiany zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Uwzględnienie roszczenia (obniżenie alimentów) wymaga zatem wykazania, że zmiana taka nastąpiła po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego świadczenie alimentacyjne, a więc po 8 lutego 2011r., kiedy to uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 20 października 2010r. w sprawie o sygnaturze akt II RC 911/09 ustalający zakres dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w punkcie 4 uchwały z dnia 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86) przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy.

Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie.

Obowiązek alimentacyjny, musi uwzględniać wynikający z art. 96 § 1 k.r.o. obowiązek rodziców troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Usprawiedliwione potrzeby dziecka winny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969r., III CRN 350/69; uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/87), przy czym obowiązek dostarczania, w ramach obowiązku alimentacyjnego, środków utrzymania i wychowania przez rodziców na rzecz dziecka nie obejmuje świadczeń zwyczajowo przyjętych i życiowo celowych, ale niesłużących zaspokajaniu bieżących usprawiedliwionych potrzeb usprawionego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2008r., I OSK 1195/07).

Przenosząc powyższe do ustalonego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy podziela ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy, że potrzeby małoletnich na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrosły.

Niemniej jednak, wskazane powyżej ustalenie wzrostu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych, musi uwzględniać również zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, które wyznaczają górny pułap świadczeń alimentacyjnych, nawet gdyby nie zaspokajały one w pełni usprawiedliwionych potrzeb (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1972 r., III CRN 470/71; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1972 r., III CRN 470/71). Zgodnie z uchwałą Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987r. (III CZP 91/86) przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. W uzasadnionych przypadkach obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn nie zasługujących na usprawiedliwienie, np.: niewykonywanie przez obowiązanego wyuczonego i dobrze wynagradzanego zawodu, podjęcie zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin, bądź też praca dorywcza.

Nie można również pominąć, iż stosownie do art. 135 § 2 k.r.o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że pomimo zmiany potrzeb uprawnionych, którzy znajdują się w fazie intensywnego rozwoju, możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego nie pozwalają na podwyższenie świadczenia alimentacyjnego w zakresie ustalonym przez Sąd Rejonowy. Ustalając wysokość tego obowiązku należało również uwzględnić wykonywanie przez pozwanego osobistych starań w wychowaniu powodów. Pozwany w bardzo znacznym zakresie czyni świadczenia rzeczowe, wyjeżdża z powodami na wakacje, czyniąc w tym zakresie również odpowiednie wydatki. Partycypuje w kosztach aktywności sportowej powodów. Pomimo, iż Sąd Rejonowy miał na uwadze wskazane powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że zakres zwiększenia obowiązku alimentacyjnego był nieadekwatny do wskazanych powyżej świadczeń dodatkowych. Przekładało się to na konieczność obniżenia (podwyższonego) obowiązku alimentacyjnego o 100 zł na każdego z powodów, czyniąc zasadnym podwyższenie obowiązku alimentacyjnego do kwoty po 650 zł miesięcznie na rzecz M. C. (1) i do kwoty po 550 zł miesięcznie na rzecz K. C..

Wskazane powyżej okoliczności stanowiły podstawę do zmiany zaskarżonego wyroku, w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c., w zakresie wskazanym w punkcie 1 ppkt a – b sentencji wyroku Sądu Okręgowego, natomiast w pozostałym zakresie apelację podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

W oparciu o art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania powodów kosztami postępowania odwoławczego, ze względu na charakter dochodzonego pozwem roszczenia.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Magdalena Balion - Hajduk